

ELFDE EDITIE
NAJAAR
2011

DEZE KRANT WORDT IN HEEL
NEDERLAND HUIS-AAN-HUIS BEZORGD

70

EEN BETER NEDERLAND

EMILE ROEMER:
'OOK MENSEN MET MODAAL
INKOMEN DE KLOS DOOR
DIT KABINET'

ANDERE BEGROTING
'NIETDUURDER,
WEL SOCIALER'

INTERVIEWS
IJSLANDSE MINISTER
VAN FINANCIËN
EN JAN MULDER

JAN MARIJNISSEN
VOORZITTER SP

OVER MAASTRICHT, GRIEKENLAND EN EUROPA

In die februaridagen van 1992 stonden wij aan de poort van het gouvernement in Maastricht. Wij stonden daar – nu bijna twintig jaar geleden – om te demonstreren tegen het Verdrag van Maastricht dat daar in elkaar gespijkerd werd.

Voor ons was kraakhelder dat dit verdrag een geste was aan het Europese bedrijfsleven, in het bijzonder de multinationals. Die vonden al die grenzen maar niks, slecht voor de handel. Ze staken toen al niet onder stoelen of banken dat ze naar een Verenigde Staten van Europa wilden, met één regering, met één president, één markt en één munt. Verenigd in het ietwat geheimzinnige genootschap *De Ronde Tafel van Industriëlen* bekosttoofden ze hoe ze de politiek op de rug zouden krijgen. Want er moest natuurlijk wel wat overwonnen worden. Immers, wat zou er overblijven van de democratie in die superstaat Europa? Hoe zou het volk nog iets te zeggen houden?

Zonder dat die laatste vraag werd beantwoord, namen de politici vrijwel zonder uitzondering de agenda van het bedrijfsleven over. De grootste monetaire operatie van de geschiedenis kon van start gaan. Die ene markt en die ene munt kwamen er.

Maar boontje kwam om zijn loontje. De roekeloosheid van de politici zou worden afgestraft door de wetten van de werkelijkheid. Eén munt voor één land stelt dat land in staat om monetair beleid te voeren, de munt op te waarderen of te devalueren. Dat middel werd de lidstaten uit handen geslagen. Dat is wat Griekenland en Europa nu – naast andere zaken – de das om doet.

Idealisme is mooi, maar wanneer idealen niet eerst door de zeef van het realisme gaan, kunnen ze omslaan in hun tegendeel.

Wil je meer weten, kijk dan naar 'Europa: toen, nu en straks in 15 minuten' op de website van de SP. www.sp.nl/europa

Kort voor de Algemene Beschouwingen lanceerde Emile Roemer de site 1voorallen.nl. Over dat initiatief lees je meer in deze krant.

Emile nodigde iedereen uit om samen met hem op de cover van de ZO-krant te staan. Zo'n 3000 mensen stuurden hun foto. Mozaïek-kunstenaar Enrique Corneje Sanchez verwerkte deze.

De mozaïekfoto is opgebouwd uit 5961 foto's, waarvan 2217 unieke profielfoto's. Heeft u meegedaan? De mozaïekfoto is in groter formaat te zien op www.1voorallen.nl

OCCUPY NEDERLAND

De financiële sector heeft de wereld in crisis gestort. Mensen pikken het niet langer dat enkelen zich verrijken ten koste van talloze gedupeerden. In de VS kwam de beweging *Occupy* in opstand, te beginnen op Wall Street. De bewe-

ging verspreidde zich snel. Tot in Nederland. Op zaterdag 15 oktober gingen mensen in Rotterdam, Den Haag en Amsterdam (foto's) de straat op. Hun eis: betuigeling van de financiële markten. En daarmee haalden ze de SP de woorden uit

de mond. Want, zegt fractieleider Emile Roemer: 'Geld is er voor de mens, de mens is er niet voor het geld. Zijn visie op de crisis: zie www.sp.nl/geld

FOTOGRAFIE: BAS STOFFELSEN

Samen de dag doornemen bij het ontbijt.

Mary en Emile wensen elkaar succes.

In protestmars naar de vakbondsbetoging op het Malieveld in Den Haag om te protesteren met 10 duizend man.

MARY 'WALK OF SHAME' HELLEBREKERS EN HAAR EERSTE PROTEST 'MIJN DOEL: EEN DEMONSTRATIE VAN 300 DUIZEND MAN'

Het kabinet jaagt steeds meer mensen tegen zich in het harnas. De bezuinigingen treffen groepen die het tot nu toe altijd goed hadden. De klappen vallen nu ook in de middenklasse. Daardoor trekken protestacties zeer uiteenlopende deelnemers, onder wie mensen die op latere leeftijd voor het eerst demonstreren. Zoals Mary Hellebrekers.

Mary Hellebrekers (53) uit Echt is vastberaden. Op 23 juni demonstreerde zij voor het eerst in haar leven, toen tegen de afbraak van het persoonsgebonden budget. 'Mijn zoon Tim van 20 jaar heeft een ontwikkelingsstoornis en dankzij het PGB kan hij zich redelijk redden. Zijn hulp staat op het spel. Zelf werk ik als zorgverlener en geef ik ondersteunende begelei-

ding aan gezinnen die stuk lopen. Ik kom daar zoveel schrijnende situaties tegen en ik weet welke schade deze plannen gaan aanrichten.' Mary was een beetje teleurgesteld in de actie van 23 juni. 'Is dit het nu,' vroeg ze zich af en besloot samen met enkele mensen een eigen organisatie op touw te zetten; 'De Walk of Shame-tour'. 'Het gaat niet alleen om de zorg. Het gaat

erom dat iedereen die niets met de crisis te maken heeft, en die niets kan missen, door dit kabinet wordt gepakt. Mensen worden over het randje van de afgrond geduwd.'

En zo stond ze ineens, met haar eigen actiewagen, een dag voor Prinsjesdag op het Plein in Den Haag te protesteren. 'Wat me tegenviel was de geringe aandacht van de media

voor de demonstraties. Later op het Malieveld stonden zoveel mensen, en 's avonds keek ik de journaals en nauwelijks iets te zien. Kennelijk is onze beweging nog niet groot genoeg. We moeten groter worden. 300 duizend man, dat is mijn doel.'

TEKST EN FOTOGRAFIE: BAS STOFFELSEN

IN WAT VOOR LAND WIL JIJ LEVEN?

We staan op een tweesprong. Willen we een menselijk en sociaal land? Of willen we een onmenselijk, asociaal land? Dáár gaat het over, vandaag, morgen en de komende jaren.

CDA, VVD en PVV, die samen de regering vormen, zeggen: 'Zoek het zelf maar uit.' De banken en de landen die er een potje van hebben gemaakt, krijgen echter alle steun. Zo niet de mensen die bijvoorbeeld zijn aangewezen op het persoonsgebonden budget (PGB), de kinderopvang of de sociale werkplaats. Ook het onderwijs en de zorg worden aan hun lot overgelaten. Deze partijen geloven nog in een land waar hebzucht de mensen drijft. Daarom breken deze partijen de solidariteit af. Hun motto is: 'Ieder voor zich.' Dat is hún land.

In zo'n land wil ik niet leven. We hebben eerlijke politiek nodig: menselijk en sociaal. Daarom wil ik de uitverkoop van de beschaving

stoppen. Door op te komen voor de mensen die het niet komt aanwaaien, maar hard moeten knokken voor een fatsoenlijk bestaan. Ik wil dat die slimme meid kan studeren zonder zich diep in de schulden te steken. Ik wil dat onze oma's en opa's de zorg krijgen die ze verdienen. Ik wil dat onze kinderen worden grootgebracht in een land waar niet alles alleen om geld draait, maar waar ook plek is voor cultuur, zorg voor elkaar en ontspanning. Dit is mijn land.

Gelukkig staan jij en ik er niet alleen voor in de strijd voor dat mooie land. We weten ons gesteerd door de wetenschap dat de overgrote meerderheid van de mensen 'menselijk en sociaal' verkiest boven 'harteloos en liberaal'. Ik geloof in eigen verantwoordelijkheid, zeker. Maar ik geloof óók in de onmisbaarheid van solidariteit: één voor allen en allen voor één. Ik daag je uit om mee te doen. Sta op en maak duidelijk dat de keu-

zes van Rutte en de zijnen niet de jouwe zijn. Toon moed en zeg: 'Tot hier en niet verder!' Niet 'ieder voor zich' maar 1 voor allen!

Emile Roemer
Voorzitter SP-Tweede Kamerfractie

Ga snel naar www.1voorallen.nl
Doe mee en teken het manifest!

EMILE ROEMER:
'IN MIJN SAMENLEVING DOET IEDEREEN MEE. ALS MENS EN NIET ALS KOSTENPOST OF WINSTFACOR.'

Pagina 4

SPEEL HET HAEGSCHE GANZENBORD
WIE BLIJFT SOCIAAL? WIE WORDT DE DUPE VAN HET KABINET? WIE BREEKT ONS LAND AF?

Pagina 6

NIEMAND GEHOLPEN MET AFPAKKEN PGB

Het persoonsgebonden budget stelt gehandicapten en chronisch zieken in staat om zorg, huishoudelijke hulp en andere benodigdheden zelf in te kopen waardoor er optimaal maatwerk kan plaatsvinden. Maar dat is voor 90% van de pgb-houders in 2014 voorbij, want het kabinet wil hen het budget afpakken. SP-Kamerlid Renske Leijten vecht ervoor om dit te voorkomen.

Renske Leijten: 'Alle PGB-houders worden weggezet als fraudeurs. Dat is een zware belediging voor mensen die het prima organiseren en verantwoorden.'

De SP was toch nooit zo voor het PGB?

'Lange tijd is het PGB een excuus geweest voor ontbrekende of slechte zorg. Tegen mensen die klaagden werd gezegd: *dan regel je het toch lekker zelf*. Het is fout als je rammelele beleid afkoopt met een zak geld. Ook gelden voor het PGB niet de kwaliteitseisen meer, of bijvoorbeeld de verplichting om CAO-loon te betalen aan mensen. Dit zouden we graag hebben verbeterd, maar dat doet de staatssecretaris niet. Het alternatief voor het PGB is er nu niet, daarom kan ze het niet maken om nu het PGB de nek om te draaien.'

Hoeveel mensen zijn er de dupe en wat moeten zij straks?

'Het gaat om 117 duizend mensen. Het is onduidelijk hoe hun zorg straks zal zijn. Op mijn aandringen moest de staatssecretaris uiteindelijk toegeven dat ze niet kon garanderen dat de mensen hun zorg kunnen behouden. En je begrijpt natuurlijk wel dat dat ook niet kan met zo'n maatregel. Er zijn nu heel veel mensen in familie- en vriendenkring die mantelzorg bieden. Daar hebben ze vaak een deel van hun baan voor opgegeven. Maar die zullen grotendeels toch stoppen als er geen PGB meer is waar ze uit vergoed worden want ook bij de mantelzorgverlener moet brood op de plank komen. En wat krijg je dan?'

Wat ga jij namens de SP voor deze mensen doen?

'Blijven protesteren en blijven duidelijk maken wat er aan de hand is. We hebben nog tot 2014 om te proberen dit slechte plan niet door te laten gaan. Er is al heel wat geprotesteerd en gedebatteerd maar nog niet genoeg, want het kabinet volhardt in zijn plannen.'

Wat denkt het kabinet hiermee te winnen?

'Ze denken 600 à 900 miljoen te bezuinigen. En daarbij gaan ze er vanuit dat mensen gewoonweg afzien van zorg. Wanneer het niet lukt, zul je zien dat over een jaar of zes een andere voorziening weer onhoudbaar wordt genoemd en wegbezuinigd zal worden. En dat komt dan doordat kosten zich verplaatst hebben. Want de mensen die hulp en zorg nodig hebben, *blijven* dat nu eenmaal nodig hebben.'

Dat merken we dan toch wel? Waarom ben je daar nu zo boos over?

'Omdat mensen bang gemaakt worden. Ze krijgen te horen dat ze te duur zijn. Ze weten niet waar ze aan toe zijn, op welke zorg ze in de toekomst nog mogen rekenen. De AWBZ wordt verlegd naar de gemeenten en de zorgverzekeraars, maar die zeggen: dat is goed, maar zonder het PGB. Het meest perverse is nog wel dat erop wordt gezinspeeld dat mensen hun vraag om zorg maar laten zitten. Met alle ellende van dien voor henzelf en voor hun familie.'

ANDERE BEGROTING
CONTROLEER HET ZELF: DE SP DOET HET SOCIALER VOOR HETZELFDE GELD

Pagina 9

EMILE ROEMER BLIJFT OPTIMISTISCH ONDANKS DE VERNIETIGENDE BEZUINIGINGEN

‘WIJ LATEN ZIEN DAT EEN SOCIALER NEDERLAND MOGELIJK IS’

SP-fractie leider Emile Roemer ziet niets in een samenleving waarin het alleen maar gaat om geld verdienen. Daarom ziet hij niets in het kabinet-Rutte dat doorgaat met fors bezuinigen en steeds meer aan de markt overlaat. In de wereld van Emile Roemer heeft iedereen recht op zorg, goed onderwijs en gelijke kansen. Ongeacht de dikte van zijn of haar portemonnee. Hoopvol: ‘Na elk kabinet komt een volgend kabinet.’

Wat is nu je grootste zorg voor Nederland?

‘De tweedeling. Dit kabinet splijt het land in twee en zet mensen tegen elkaar op. Gezond tegen ziek, oud tegen jong, allochtoon tegen autochtoon. Maar minstens zo onrustbarend is de afbraak van onze publieke sector. Dus alles wat van ons allemaal is, gaat er door blinde bezuinigingen aan: zorg, onderwijs, sociale zekerheid, cultuur, natuur. Met de crisis als ongeldig excuus wordt er gehakt, terwijl niet de publieke sector maar de financiële sector ons in een crisis heeft gestort.’

Wat is er erg aan tweedeling; tegenstellingen zijn er toch sinds mensenheugenis?

‘Het is een gigantische kloof in tussens. Veel groter dan de meeste mensen denken. Niet alleen de laagstbetaalden kunnen niet meer rondkomen, maar ook steeds meer mensen met een modaal inkomen zitten in de problemen. Er wordt niet alleen te veel bezuinigd in te korte tijd, maar het gebeurt ook met een stuitend gebrek aan visie. Ga maar na: de zorgpremie stijgt, de huren stijgen onevenredig, de zorgtoeslag daalt, het schoolgeld rijst de pan uit. Krijg je dat tegelijkertijd voor je kiezen, dan ben je zwaar de klos.’

Hoe zie je dan dat mensen onder de bezuinigingen lijden?

‘Bijvoorbeeld doordat 300 duizend mensen de zorgverzekering niet meer kunnen betalen. Dat is een situatie die door Rutte in de hand is gewerkt. We kunnen de samenleving veel socialer organiseren. Mijn maatschappij is er één waar mensen werkelijk samen leven. En niet ieder voor zich.’

Wat bedoel je daarmee?

‘Een voorbeeld: in mijn samenleving heeft iedereen toegang tot wat mensen nodig hebben. Ongeacht hun financiële draagkracht. Echter, dit kabinet maakt de griffierechten zo hoog dat veel mensen zijn afgesneden van de rechtspraak. Zo ga je terug naar de tijd waarin mensen zonder geld rechteloos waren. Terug ook naar de jaren waarin je aan het gebit van iemand kon zien hoe dik zijn portemonnee was. Want het basispakket wordt weer verder uitgekleed. De tandarts is voor jongeren tussen de 18 en 22 jaar uit het pakket verdwenen. In 2012 stijgt het eigen risico van 170 naar 220 euro, komen de eerste twintig behandelingen fysiotherapie voor eigen rekening, gaan maagzuurremmers uit het pakket en komt er in de geestelijke gezondheidszorg een eigen bijdrage van honderd tot tweehonderd euro. Het argument is dat de zorg te duur wordt. Maar ondertussen doet het kabinet niets aan de bureaucratie, schaalvergroting en managementlagen in de zorg. Onderzoek heeft uitgewezen dat de marktwerking, die dit kabinet op alle terreinen

blijft uitbreiden, veel duurder uitpakt. De kosten van de algemene ziekenhuizen stegen het afgelopen jaar met ruim tien procent. Want tja, extra behandelingen vormen een prikkel om geld te verdienen op de markt van de zorg. Stoppen we daarmee, dan besparen we op jaarbasis minstens 300 miljoen euro. Of neem de zorgtoeslag; eerst moet je betalen en dan krijg je weer wat terug van de belastingdienst. Schaffen we de zorgtoeslag af en maken we de zorgverzekering inkomensafhankelijk, dan hoeven we die 4,2 miljard euro zorgtoeslag niet meer rond te pompen. Dat is eerlijker en scheelt veel geld en bureaucratie.’

Hoe ziet een inkomensafhankelijke zorgpremie er uit?

‘Nu betaalt elke volwassene – naast zijn inkomensafhankelijke premie – een vaste premie van ongeveer honderd euro per maand. In ons voorstel wordt deze premie verlaagd tot onder de veertig euro per maand. De inkomens – tot circa 63 duizend euro – gaan zo in totaal minder betalen dan ze nu doen. Wie meer verdient draagt meer bij, wie een laag inkomen heeft betaalt minder. En zo willen we ook de hoogte van de kinderbijslag afhankelijk maken van het inkomen. Want een samenleving kan alleen kwaliteit bieden op basis van solidariteit. Het kabinet wil daar niet aan, ook al komen er door de marktwerking steeds meer mensen in de problemen. En wat levert het op? Niets! Van elke euro die we in Nederland met z’n allen verdienen gaat ruim twaalf cent naar de zorg. In de VS is dat 18 cent. Dus daar betaalt men meer terwijl de zorg minder is. Ga daar naar de huisarts, dan betaal je een vermogen. Ga je naar een kliniek voor een steenpuist, dan proberen ze je allerlei andere behandelingen aan te smeren, want dat is kassa. Dat is de zorg die de VVD voor zich ziet. En de PVV vindt het best en verbreekt daarmee een grote verkiezingsbelofte. Trouwens, daar is die partij goed in, want we hebben inmiddels 180 gebroken beloften kunnen turven.’

Voel je je daar machteloos bij?

‘Nee, want ik kan de mensen laten zien dat mede door de PVV het peroonsgebonden budget van hulpbehoevenden wordt afgepakt. Ik kan laten zien dat de PVV het toestaat dat duizenden mensen met een arbeidshandicap buiten spel worden gezet door forse inkringing van de sociale werkvoorziening. Ik kan laten zien dat ze medeverantwoordelijk zijn voor de afbraak van het land door 18 miljard aan bezuinigingen. En ik heb tijdens de debatten bij de Algemene Beschuwingen vorige maand al aangegeven dat de PVV de aandacht van al die gebroken verkiezingsbeloften probeerde af te leiden door te schelden tegen Kamerleden, bewindslieden en Europa. Zonder een duidelijke visie erbij te presenteren.’

Emile is een graag geziene dorpsgenoot bij de ouderen van Boxmeer.

Waar haal je de moed en hoop vandaan om tegen een koppig kabinet te strijden dat alle adviezen negeert van internationaal erkende topeconomen om de economie niet kapot te bezuinigen?

'Ik put kracht uit het feit dat er na elk kabinet weer een volgend kabinet komt. En daar zijn wij klaar voor. We maken de alternatieven kenbaar, we laten zien dat het anders kan en we zien dat we goed liggen bij de mensen. Dat merken we aan de telefoontjes, tweets, mails en brieven die we krijgen. Op straat en tijdens werkbezoeken krijgen de andere SP-Kamerleden en ik veel waardering voor onze alternatieven. Het is niet voor niets dat er 65 nieuwe plaatselijke afdelingen van onze partij in oprichting zijn. Bovendien ben ik een optimistisch mens.'

Dat is mooi, maar van die 18 miljard bezuiniging gaat geen eurocent af.

'Dit kabinet wil nu eenmaal aan niets anders denken dan bezuinigen. Een toekomstvisie of enige vorm van vernieuwing is er niet bij. Sterker nog, ze dreigen de economie kapot te bezuinigen. De SP heeft daarom een andere begroting opgesteld. Daarin blijft de sociale zekerheid overeind en beschermen we de publieke sector. Wij maken andere keuzes en onderbouwen die. Een socialer Nederland hoeft niet duurder te zijn. Daarnaast investeren wij 1,5 miljard meer in de economie dan het kabinet. Zo stellen we bijvoorbeeld een premie beschikbaar voor bedrijven die duurzaam willen investeren. In de samenleving van Rutte lijden mensen onder blinde bezuinigingen, in het land van Roemer groeien nieuwe initiatieven en grijpen we kansen om iedereen mee te laten doen.'

Je bent dus voortdurend in gevecht, ontspan je eigenlijk wel eens?

'Ik ben een tijdje terug naar een concert van een van mijn favoriete bands geweest: *Metallica*. Dat was toch goed, zeg! Briljant zelfs. Die gasten lijken wel steeds beter te

worden. Daar ga ik dan helemaal uit mijn dak en dan is er geen haar op mijn hoofd die met politiek bezig is. Ook een goede wandeling, een gezellige zondagmiddag met mijn vrouw en twee dochters en regelmatig even sporten geven ontspanning. Of een goede film. Laatst ging ik in de bioscoop helemaal op in *Haar naam was Sarah*. Dan is de politiek even ver weg.'

Wat vind je de immoreelste bezuiniging?

'Het fors laten betalen voor griffierechten. Of je je recht kunt halen mag in een rechtsstaat natuurlijk nooit verband houden met wat je te makken hebt.'

Wat vind je de schadelijkste bezuiniging?

'De bezuiniging op de sociale werkplaatsen, die begeleid werk bieden voor mensen met een beperking. Daarmee zet je 60 duizend mensen voorgoed achter de geraniums. En dat wordt dan verkocht met het praatje dat deze mensen gaan meedraaien op reguliere werkplaatsen. Grote onzin natuurlijk: in het bedrijfsleven werken op de honderd mensen er nog geen vier met een arbeidsbeperking en bij de overheid is dat er amper één op elke honderd ambtenaren.'

Wat vind je de stompzinnigste bezuiniging?

'De eigen bijdrage van tweehonderd euro in de geestelijke gezondheidszorg. Mensen die een psychische aandoening hebben gaan zorg mijden als ze niet kunnen betalen. Als het dan mis gaat met ze, zal zowel het persoonlijk leed als de schade voor de maatschappij veel groter zijn dan aanvankelijk het geval was. Bovendien is het grove discriminatie. Iemand met een breuk in het beenbot hoeft geen tweehonderd euro op te hoesten, iemand met een barst in de psyche wel.'

Waar ben je als fractieleider in gegroeid?

'Ik heb op de diverse beleidsterreinen veel meer kennis vergaard. Door werkbezoeken te blijven afleg-

gen weet ik nog beter wat mensen bezighoudt. En daardoor verbreed ik ook mijn zicht op wat er speelt in de samenleving. Dankzij die kennis ben ik in staat om met allerlei onderwerpen fors de diepte in te gaan. Zie mijn optreden tijdens de Algemene Beschouwingen.'

Waarin Rutte ook zijn excuses aanbod?

'Ja, dat was heel netjes van hem! We hadden een debat over de zorgkosten, waarop hij op een gegeven moment zei dat de SP nooit oplossingen bood. Onzin natuurlijk, en ik heb hem meteen een stapel rapporten gegeven, met voorstellen en alternatieven. Zowel inhoudelijk als financieel onderbouwd. Later kwam hij erop terug, hij is het dan mischien niet met alles eens, maar hij moest toch echt wel terugkomen op

het idee dat we enkel maar wat roepen. Dat zou ook niet kunnen, wij besturen mee in twee provincies en in tal van gemeenten.'

Zou je dan ook niet excuses moeten vragen met betrekking tot Griekenland?

'Eigenlijk wel. De schulden zijn zo hoog dat Griekenland die nooit zal kunnen betalen, daarom moeten we de Griekse schulden saneren. Langer wachten betekent dat er steeds meer publiek geld in een bodemloze put wordt gestort, terwijl de banken hun geld eruit kunnen trekken. Dit zeiden wij 15 maanden geleden al. Toen werden we nog weggezet als onverantwoordelijk. Nu wordt er openlijk gespeculeerd over een faillissement van Griekenland. Maar inmiddels zijn we al weer miljarden aan belastinggeld kwijt. We moeten daarmee stoppen. We ontkomen niet aan schuldensanering en hoe langer we wachten, hoe duurder het wordt.'

Is de SP nu voor of tegen Europa?

'Europa is een continent, daar kun je niet voor of tegen zijn. De samenwerking in Europa heeft al ruim zestig jaar vrede met zich meegebracht in dit deel van de wereld. De SP is uiteraard vóór Europese samenwerking. Zeker als het gaat om milieu, misdaadbesteding, minimumloon voor iedereen of het fatsoenlijk betalen van arbeidsmigranten. Het is de agenda van de vrije markt die ons dwarszit. En het overhevelen van zeggenschap naar een log en ondemocratisch apparaat. Hoe we onze dijken onderhouden of pensioenen regelen kunnen we in Nederland maar beter zelf bepalen.'

Bij de behandeling van de begroting deed je vrij naar De Drie Musketers de uitspraak 1 voor Allen. Hoezo?

'Veel mensen in Nederland zijn bezorgd over wat hen en anderen te wachten staat door de bezuinigin-

gen. Het is goed dat deze mensen voor hun belang opkomen. Maar het is nog veel beter als we dat met z'n allen doen en ons verzet gaan bundelen. Want vandaag is je buurvrouw de klos, morgen jij. Daarom start de SP de campagne *1 voor Allen*. We willen laten zien dat je de afbraak van Nederland kunt stoppen en dat je de samenleving kunt versterken. Rutte wil een maatschappij van tegenstellingen. Wij willen een maatschappij van solidariteit. Met acties zullen we die solidariteit gaan zoeken. Het zal moeten groeien, we kunnen het niet alleen. Een voorbeeld is dat we in december onze acties met werkers in de sociale werkplaats gaan opvoeren. Maar dit keer zetten we de volgende stap. We zeggen nu: *1 voor Werk!* Deze mensen willen immers maar wat graag aan het werk. Onder de kapstok van *1 voor Allen* zullen we steeds meer dergelijke acties opzetten. We hopen dat de boodschap overkomt en de mensen zich verenigen in hun weerszin tegen het kabinet van Rutte, dat alleen maar denkt in termen van geld verdienen en mensen ziet als kostenposten of winstfactoren.'

Wat hoor je nou het vaakst als mensen je aanklappen op straat?

'Heel veel bemoedigende reacties. Mensen vinden het beleid van Rutte hard en kil. Ze willen niet dat de rekening van de crisis bij diegenen wordt neergelegd die er niets mee te maken hadden. Ze willen hun samenleving terug en vertellen me dat de SP door moet gaan om dat aan de kaak te stellen.'

TEKST: ANTHONIE VERMEER
FOTO'S: SUZANNE VAN DE KERK

LEES MEER OPLOSSINGEN EN IDEEËN VOOR EEN SOCIALER NEDERLAND OP WWW.SP.NL

ANDERE SP-KAMERLEDEN OVER HET BELEID VAN RUTTE C.S.

VEILIGHEID

Ronald van Raak: 'Dit kabinet heeft de mond vol over veiligheid, maar doet er weinig aan. Er zouden 3.000 agenten bij komen, maar die komen er niet. Aangiften blijven op de plank liggen, geweldszaken worden niet opgelost. De computersystemen waarmee agenten moeten werken, zijn een rommeltje. Agenten zitten uren per dag achter de computer – tijd die ze niet kunnen gebruiken om boeven te vangen en misdaden op te lossen. Van mooie praatjes wordt de buurt niet beter, van meer agenten op straat wel.'

ZORG

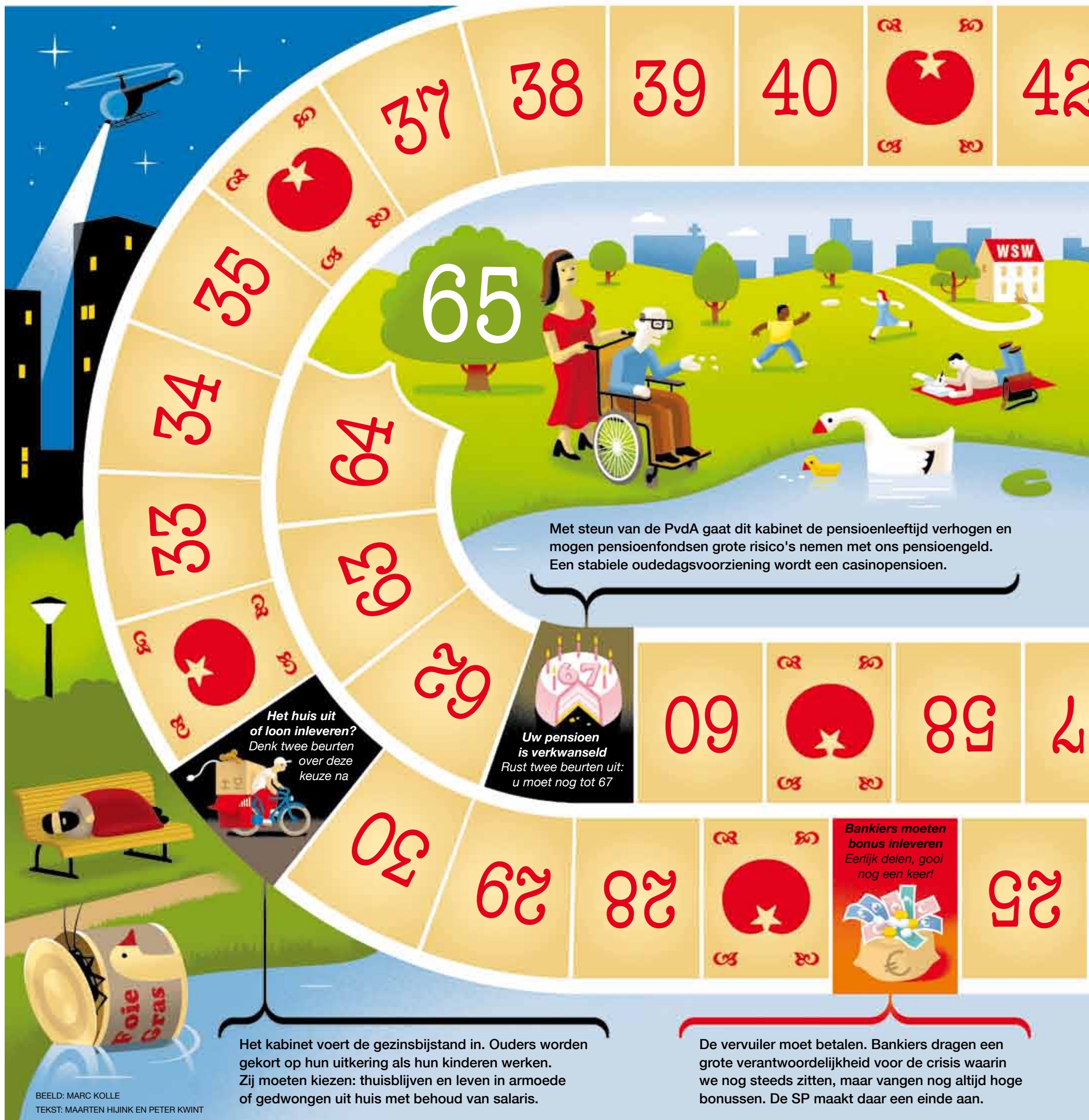
Renske Leijten: 'Het kabinet gaat door op de heilloze weg van marktwerking en concurrentie. Rutte wil zelfs dat ziekenhuizen winst gaan uitkeren! Een patiënt behandel je niet meer om beter te maken, maar om winst te maken. En nog steeds krijgen specialisten betaald per handeling. Iedereen snapt dat dit juist leidt tot productiedraaien. Immers, hoe meer handelingen – ook overbodige –, hoe hoger de omzet. Ondertussen stijgen de premies en gaat de zorgtoeslag omlaag.'

ONDERWIJS

Jasper van Dijk: 'Premier Rutte wil dat we allemaal meer leren en slimmer worden. Maar ondertussen maakt hij het volgen van hoger onderwijs bijna onmogelijk. Wie langer over zijn opleiding doet, moet 3.000 euro boete betalen. De studiefinanciering voor de masteropleiding wordt geschrapt en het collegegeld voor een tweede studie stijgt tot ongekeerde hoogte. Het zijn bizarre besluiten. Rutte zegt te willen afrekenen met de zesjescultuur maar neemt maatregelen die juist nog meer zesjes in de hand werken. De regering moet investeren in onderwijs en onderzoek. Ik pleit voor kleinschalig onderwijs. Het is belachelijk dat universiteiten en hogescholen fuseren tot mega-instellingen waar niemand elkaar nog kent. Goed onderwijs is de beste manier om uit de crisis te komen. Ik roep studenten en docenten op om in actie te komen voor goed onderwijs.'

HET GROOTE HAEGSCHE GANZENBORD

Speel het Groote Haegsche Ganzenbord!
Versterkt u de zorg of maakt u van het ziekenhuis een bedrijf? Behoudt u het persoonsgebonden budget en durft u de bankiers aan te pakken? Maak gebruik van goed openbaar vervoer maar pas op dat u niet uw baan verliest en achter de geraniums belandt. De tomaatjes helpen u op weg: ga nogmaals eenzelfde aantal vakjes vooruit.

Het kabinet snijdt flink in het openbaar vervoer. In bijvoorbeeld Amsterdam dreigt de helft van de buslijnen te verdwijnen. De SP wil goed en veilig openbaar vervoer voor iedereen.

Wie is de baas in Nederland? Als het aan het kabinet ligt, beslist straks een bureaucraat in Brussel of de Nederlandse begroting akkoord is. De democratie gaat in de uitverkoop.

SP behoudt buslijn
Ga in volle vaart naar vakje 12

Vakjes 7, 8, 9 (with star icon), 10

Brussel zegt 'nee'
Wacht 2 beurten, gewoon omdat het moet

Uw ziekenhuis draait verlies
Doe een flinke stap terug naar vakje 38

Vakjes 44, 45 (with star icon), 46, 47

Vakjes 12, 13, 14 (with star icon)

Rutte denkt dat een ziekenhuis een bedrijf als elk ander is. Dus als er te weinig zieke mensen zijn of de behandelingen te goedkoop zijn, draait een ziekenhuis verlies of gaat het failliet.

60.000 mensen die ondanks een arbeidsbeperking kunnen werken in een beschermde omgeving, dreigen hun baan kwijt te raken en achter de geraniums terecht te komen.

In de afgelopen jaren is de basisverzekering steeds duurder geworden en het pakket steeds kleiner. Dat betekent: meer betalen voor minder zorg.

Vakjes 48, 49 (with star icon), 15, 16, 17 (with star icon)

Vakjes 5, 56, 55 (with star icon)

Een goed basispakket houdt u gezond
Gooi nog een keer

Baanverlies in de sociale werkplaats
Gooi eerst zes voordat u verder gaat

Vakjes 24, 22 (with star icon), 21, 20

Boete voor doorstuderen
Zoek 1 beurt naar een geldboompje

PGB-verlies: u doet niet meer mee!
Ga terug naar start

Ooit was de VVD trots op het persoonsgebonden budget. Het zou mensen regie over hun eigen leven geven, ondanks de zorg die ze nodig hadden. Nu wordt 90% van de PGB'ers aan hun lot overgelaten.

Wie door het doen van extra vakken, bestuurswerk of vrijwilligerswerk een jaar langer over de studie doet, betaalt 3000 euro boete. 'Leren wordt lenen' lijkt het motto van dit kabinet!

IJSLANDSE MINISTER VAN FINANCIËN: 'NIET RECHTS, MAAR LINKS VOERT VERANTWOORD BELEID'

IJsland gaat door zware tijden. De bankencrisis kwam in het kleine land extra hard aan, doordat de financiële sector er zo extreem groot was. De rechtse regering viel en links won de verkiezingen. De linkse partijen begonnen de rotzooi op te ruimen. Dat is niet voor het eerst en daarom moet dit verhaal verteld worden, vindt minister van Financiën Steingrímur J. Sigfusson.

Hoe zijn de problemen in IJsland ontstaan?

'We hebben achttien jaar lang een rechtse regering gehad. Eind jaren negentig kwam het neoliberale beleid op zijn hoogtepunt, toen werden banken en bedrijven geprivatiseerd en werden de belastingen verlaagd – vooral voor de hogere inkomens, vermogenden en bedrijven. Dat was mogelijk, doordat de economie toen nog op haar top zat. De geprivatiseerde financiële sector groeide heel snel door het opkopen

van andere bedrijven in het buitenland. Dat werd allemaal gefinancierd met goedkope leningen, niet duurzaam dus. Toen het bankstelsel in 2008 internationaal in elkaar stortte, was meteen duidelijk dat de IJslandse banken het niet gingen halen. Binnen een paar dagen verloren we 85 procent van ons bankstelsel.'

Wilden jullie die banken niet redden?

'Dat was geen kwestie van willen.

Ons bankstelsel was gewoon te groot, wel tien keer zo groot als de rest van de economie.'

Maar de IJslanders pikten het niet meer.

'Nee. Die eisten openheid over wat er gebeurd was. Ze eisten het vertrek van topmensen in de centrale bank en de financiële toezichhouder. De regering wilde daar niks van weten. De mensen gingen de straat op, met duizenden. Na verloop van tijd namen ze keukengerei mee om

zoveel mogelijk herrie te maken. Daarom is het *de potten- en pannen-revolutie* gaan heten. Revolutie, omdat de regering bezweek onder de druk. Onze partij vormde samen met de sociaaldemocraten een tijdelijke minderheidsregering. Een paar maanden later hebben we de verkiezingen gewonnen en konden we een duidelijke meerderheidsregering vormen. Er stond ons een enorme taak te wachten.'

Waar stond IJsland op dat moment?

'De vooruitzichten waren bepaald niet goed. We stonden in de top-tien van landen met de grootste kans om failliet te gaan. De mensen hadden geen vertrouwen in de politiek en de bedrijven, maar er werd wel geëist dat het nu even snel opgelost zou worden. We zijn gewoon begonnen. Meteen na de verkiezingen hebben we de inkomsten verhoogd en de uitgaven verlaagd. Belastingverhogingen dus, maar we grepen ook flink in aan de uitgavenkant. We brachten alle investeringen en onderhoudsprojecten weer terug op het niveau van vóór de economische hoogtijdagen en hielden de lonen en uitkeringen op de nullijn. Pijnlijk, maar zo lukte het ons wel om ons welvaartsstelsel overeind te houden en goed voor de laagste inkomens te zorgen.'

Hoe reageren de IJslanders op de toch ook pijnlijke maatregelen?

'Gelukkig snappen de meesten dat het nodig is, maar ons beleid is natuurlijk niet erg populair. Kijk, je moet toch snijden in bepaalde sociale voorzieningen, anders red je het niet om zo snel zoveel geld te vinden. De media zijn ook kritisch. Maar die hebben ook wat goed te maken. Tijdens de rechtse golf waren ze niet kritisch. Het weggevalven vertrouwen van mensen in banken en overheden slaat ook op de media terug; zij hebben destijds de kritische stemmen genegeerd.'

Kritische stemmen zoals de jouwe?

'Ik mag rustig zeggen dat ik er vroeg bij was. Ver vóór de crisis waarschuwde ik al voor de desastreuze gevolgen van het neoliberale beleid. Ik heb al jaren geleden moties ingediend om de economie te stabiliseren. Maar het was toen één groot feest en mensen wilden ons niet horen. Men geloofde graag dat het niet op kon. Rechts heeft niet onverantwoord gehandeld toen de crisis er eenmaal was; toen waren er nog maar weinig opties. De onverantwoordelijkheid van rechts zit juist in de tijd van opgaande economie. Toen deelden ze belastingverlagingen uit en kwamen ze weg

KILOMETERS AAN WERKHANDSCHOENEN

De SP is gestart met een ketting van solidariteit. Dat is een ketting van werkhandschoenen, dwars door het land. Heerlen, Rotterdam, Groningen: alle delen van het land doen mee. De ketting gaat uiteindelijk richting Den Haag. De ketting wordt een lint van respect voor eerlijk loon en eerlijk werk, voor begeleiding en voor eerlijk delen in Nederland. We maken met de handschoenen ook een vuist tegen de foute plannen, de bezuinigingen en dit kabinet.

In Heerlen regen SP'ers een ketting tegen bezuinigingen op de WSW.

Steun de werknemers van de sociale werkplaatsen, jonggehandicapten en bijstandsgerechtigden op www.armoedewerktniet.nl/manifest

5 VRAGEN AAN RON MEYER VAN FNV

Ron Meyer (SP-fractie leider in Heerlen) is bestuurder van FNV Bondgenoten. Vanwege tweespalt in de vakbeweging over het pensioenakkoord, pleitte Meyer er onlangs voor dat Bondgenoten als aparte bond onderhandelingen gaat voeren met minister Kamp.

Ben je niet bang dat je een wig drijft tussen de bonden?

'Toegegeven: één grote en sterke FNV zou het beste zijn. Maar dan wel een FNV van de mensen zelf en niet van onderhandelaars. Daarvoor moet strijd geleverd worden en daar doe ik aan mee. Voor alle duidelijkheid: AbvaKabo en Bondgenoten zijn samen goed voor driekwart van alle vakbondsleden. Dus ja; wie is hier nou de FNV?'

Op tv gebruikte je termen als een clash tussen staat en straat en een vulkaan die al langer rommelt'. Klinkt alsof je zo'n bondsruzie leuk vindt.

'Het gaat niet om leuk of niet leuk. Het is onvermijdelijk. Er is nu een nieuwe FNV aan het ontstaan, die weer naar de mensen toe gaat.'

Of is FNV op sterven na dood?

'Elke vakbond die weer van z'n mensen is, is springlevend. Ik zeg tegen iedereen: dit is de tijd om je ermee te bemoeien.'

Je noemt de nieuwe bond: FNV Lef. Hoezo?

'In ieder geval een FNV met lef. We hebben verdorie 1,4 miljoen leden! Dan mag je zelfbewust zijn.'

Je hebt wel lef, zeg.

'Ik wil gewoon weer toe naar een vak-be-wé-ging, een bond die mensen in beweging brengt dus. De schoonmakers hebben laten zien dat het kan.'

TEKST: DIEDERIK OLDERS
FOTOGRAFIE: ARCHIEF SP

GRIEKSE TOMATENSOEP

Rode tomaat, symbool van eerlijk delen, beschaafd met elkaar omgaan en een wereld waarin iedereen gelijke kansen heeft. De zongerijschte vrucht moet dus wel gezond zijn. Zeker voor wie klappen van het kabinet krijgt, platzak is of een minder rooskleurige toekomst voor zich ziet. De Grieken kunnen erover meepraten. Zij weten dan ook wel raad met tomaten en presenteren u de tomatensoep uit hun nationale keuken.

INGREDIËNTEN VOOR 4 PERSONEN

4 grote tomaten, 2 eetlepels olijfolie, 1 gesnipperde ui, 1 teen geperste knoflook, fijngesneden, 3 deciliter groentebouillon, 2 zachte, zongedroogde tomaten kleingesneden, 1 theelepel tijm, ½ theelepel kaneel, 3 deciliter Griekse yoghurt, snufje zout en peper.

BEREIDING

1. Rasp(!) de tomaten boven een kom; de schil blijft in uw hand achter. Bak in olijfolie de ui en knoflook glazig. Voeg de tomaten toe en bak ze 5 minuten mee op laag vuur.
2. Voeg de bouillon, zongedroogde tomaten, tijm, kaneel, zout en peper toe. Breng de soep aan de kook en laat deze 10 minuten zachtjes trekken.

met de bewering dat het niet ten koste ging van de welvaartsstaat.'

Dus tijdens een crisis maakt het niet uit, links of rechts beleid?

'Jawel, tijdens een crisis is het heel belangrijk dat je een sterk sociaal ingerichte maatschappij hebt. Zodat de zwaksten worden beschermd tegen de gevolgen van zo'n crisis. Onder extreme omstandigheden zie je het belang van bijvoorbeeld een school ineens in een nieuw licht. De school is een vaste, herkenbare en veilige plek voor de kinderen, wat er ook gebeurt. Als alles instort, dan is zo'n plek dubbel zo belangrijk. Nou, dat geldt voor meer sociale voorzieningen. Ze dempen de gevolgen van een crisis, ook op een heel menselijk niveau.'

Verantwoordelijk zijn, dat kan je wel de volgende verkiezingen kosten.

'Jazeker, maar je kunt van de mensen ook niet verwachten dat ze hier blij mee zijn. Je moet wel uitleggen: als je goed onderwijs wilt, voor iedereen toegankelijk, dan kost dat geld. Als je goede gezondheidszorg wilt, kost dat geld. Wil je sociale zekerheid, dan moet je daarvoor betalen.'

Lukt dat, 't uitleggen?

'Rechts doet er alles aan om dat te dwarsbomen. Je moet je realiseren dat rechts zich heus wel realiseert dat neoliberaal beleid de hoofdoorzaak is van de problemen waar we nu in zitten. Kijk, in IJsland is het helder. We hebben bijna twintig jaar lang puur neoliberaal beleid gehad en dat heeft het land in ruïnes achtergelaten. Als dan een linkse regering de maatschappij redt en de economie weer overeind krijgt, dan zien ze dat liever niet zo de geschiedenisboekjes ingaan. De fabel was immers altijd: links kan niet met geld omgaan, rechts wel.'

TEKST: DIEDERIK OLDERS
FOTOGRAFIE: SUZANNE VAN DE KERK

3. Laat de soep wat afkoelen en pureer hem. Roer de yoghurt erdoor.
4. Verwarm de soep, maar laat hem niet meer koken, anders schift hij. Of laat hem afkoelen en plaats hem 3 à 4 uur in de koelkast voor het uitserveren.

FOTOGRAFIE: BAS STOFFELSEN

SP BEZUINIGT WAAR HET KAN EN INVESTEERT WAAR HET MOET

ANDERE BEGROTING

Het kabinet grijpt de crisis aan om de publieke sector – dus dat wat van ons allemaal is – een kopje kleiner te maken. Maar de crisis kwam niet door een te grote publieke sector maar door een te grote financiële sector. Daarom wil de SP het anders doen dan de plannen in de Miljoenennota.

Sociale zekerheid, gezondheidszorg, kinderopvang, openbaar vervoer, cultuur, natuur en internationale solidariteit zullen we buiten schot houden. En we willen de economie stimuleren, in plaats van kapot bezuinigen zoals het kabinet doet. En dat kan voor hetzelfde geld. Kijk maar naar onze andere begroting.

HOGERE UITGAVEN

Voor een socialer Nederland...

Daarom stoppen we met het afbreken van sociale voorzieningen. En beschermen we dat wat van ons allemaal is. De SP kiest ervoor om mensen die het moeilijk hebben te steunen in plaats van te korten. Wij zetten de bijl bijvoorbeeld niet in gezondheidszorg, cultuur, ov en sociale zekerheid. Maar geven juist meer aan onderwijs uit:

	x miljard €	opgeteld x miljoen €
Wajong, wsw, reïntegratie – (niemand uitsluiten)	0,32	
Extra armoedebeleid	0,11	
Kindgebonden budget en huurtoeslag	0,30	
Kinderopvangtoeslag	0,11	
Toegankelijk recht	0,12	
Totaal Sociale Zekerheid		962
Cultuur	0,02	
Openbaar vervoer	0,30	
Milieu-EHS 0,08		
Internationale solidariteit	0,50	
Totaal cultuur, milieu en internationale solidariteit		900
Eigen risico niet verhogen	0,26	
Eigen bijdrage GGZ niet verhogen	0,24	
Kwaliteit basispakket	0,19	
Geen bezuiniging Persoonsgebonden Budget (PGB)	0,12	
Totaal gezondheidszorg		810
Toegankelijkheid en kwaliteit Hoger Onderwijs	0,40	
Onderwijs overig	0,60	
Totaal onderwijs		1000
TOTAAL EXTRA UITGAVEN		3672

... gedekt door LAGERE UITGAVEN...

Hoe de hogere uitgaven te betalen? Door te bezuinigen op een aantal terreinen en te zorgen voor hogere overheidsinkomsten. De SP bespaart bijvoorbeeld op bureaucratie, kinderbijslag voor hogere inkomens, onnodige kosten bij justitie en op bijstand die wordt verstrekt aan mensen die eigenlijk recht hebben op alimentatie. Onze besparingen:

	mld	opgeteld mln
Minder dure externe krachten bij de overheid	-0,20	
Softdrugs uit strafrecht, dus minder kosten justitie en politie	-0,16	
Bedrijven nemen voorgeschreven aantal gehandicapten in dienst	-0,05	
Inkomensafhankelijke kinderbijslag	-0,30	
Zorgtoeslag verdwijnt – zorgpremie wordt inkomensafhankelijk	-4,20	
Tempo van wegen aanleggen verlagen	-0,74	
Minder bijstanduitkeringen dankzij het innen van alimentatie door het Landelijk Bureau Inning Onderhoudsbijdragen	-0,1	
TOTAAL DEKKING LAGERE UITGAVEN		-5754

WERP EEN KRITISCHE BLIK OP ONZE ANDERE BEGROTING OP WWW.SP.NL/SERVICE/RAPPORT110919_ANDEREBEGROTING-2012.PDF EN LEES EEN UITGEBREIDERE UITLEG EN VERANTWOORDING.

FOTOGRAFIE: SXC.HU

... en door LASTENVERZWARING...

Dus hogere inkomsten voor de overheid, maar dan wel ingebracht door degenen die het kunnen missen. Toegegeven, in ons belastingsysteem zijn de hogere inkomens zwaarder belast. Maar ruime aftrekposten doen dat grotendeels teniet. Nederland en omringende landen hebben een bankbelasting ingevoerd of gaan dat doen, waarmee banken meer gaan betalen voor de maatschappelijke schade die ze hebben aangericht als medeveroorzakers van de crisis. Nog een voorbeeld: Shell en Esso gaan extra belasting betalen voor de winning van aardgas, want dat is van ons allemaal en niet van deze bedrijven. De lastenverzwaring die de SP voor ogen heeft:

	mld	mln
Verhoging bankenbelasting	-0,70	
Invoering financiële transactiebelasting	-0,3	
Softdrugs onder accijnsheffing	-0,26	
Grootverdienertarief van 65% vanaf €150.000	-0,42	
Beperking renteaftrek op hoger dan een miljoen euro en ontmoediging aflossingsvrije hypotheek	-0,02	
Winstbelasting op 25,5%	-0,18	
Heffing op de winning van aardgas	-0,50	
Verdere versobering 30%-regeling	-0,10	
Heffing vermogensrendement naar 37%	-0,90	
Ecotaks	-0,20	
Open ruimteheffing	-0,03	
Terugdraaien deel BPM verlaging zware voertuigen	-0,20	
Accijns op tabak en alcohol t.b.v. preventie	-0,06	
Verbrandingsbelasting	-0,10	
Terugdraaien grondwaterbelasting	-0,18	
TOTAAL DEKKING LASTENVERZWARING		-4149

... maar ook met lastenverlichting VOOR EEN EERLIJK EN LEEFBAAR NEDERLAND

De SP verlicht de lasten op enkele terreinen. Voorbeelden: met een inkomensafhankelijke zorgpremie betalen de laagste inkomens aanzienlijk minder. En bedrijven die investeren willen we belonen, want zij dragen in tijd van crisis bij aan het maatschappelijk belang. (Terwijl in het huidige stelsel het maken van megawinst of juist het diep in de schulden steken wordt beloond.) Plus onderstaande verlichtingen:

	mld	mln
Verlaging zorgpremie tot ongeveer € 400		
in samenhang met inkomensafhankelijke premie	4,20	
Verlaging BTW cultuur naar laag tarief	0,09	
Verhoging algemene heffingskorting	1,241	
Verhoging arbeidskorting, zodat werken lonender wordt	1	
Investeringspremie bedrijven	1	
Verhoging vastrecht ecotaks	0,2	
TOTAAL LASTENVERLICHTING		7731

BEZUINIG ONZE ECONOMIE NIET KAPOT

'Wanneer we naar Europa kijken, dan raden we landen aan hun bezuinigingsprogramma's aan te passen aan een veranderende situatie en maatregelen te overwegen die de groei aanjagen.' Zo luidde de oproep van IMF-topvrouw Lagarde om te voorkomen dat we in een nog diepere economische crisis komen. Het kabinet lijkt er doof voor, maar de SP weet dat de bazin van het Internationaal Monetair Fonds gelijk heeft. Zeker nu bedrijven niet investeren en consumenten de hand op de knip houden. Er móet nu iets gebeuren. Daarom wil de SP de bezuinigingen in deze kabinetsperiode beperken tot 10 miljard euro. Tevens hebben we in onze begroting stimuleringsmaatregelen opgenomen à 1,5 miljard euro. Zo beperken we het risico op een nieuwe recessie.

Jan Mulder: 'Ik vat alles heel licht en vrolijk op, maar ben ondertussen bloedserius en toegewijd bezig met de dingen die ik doe.'

DE 11 AAN... JAN MULDER

Jan Mulder (66) was voetballer (Anderlecht, Ajax), werd schrijver/columnist en is nu vooral bekend als wat hij zelf noemt *tv-mannetje*.

Hoe gaat het met je?

'We sukkelen door. Ik zeg het met ironie maar ook wel gemeend. Steeds vaker denk ik: *waar slaat dit allemaal op?* Het zit me dwars dat het leven geen zin heeft. Dat systeem deugt niet. Onverdraaglijk bijna. Tegelijkertijd hecht ik aan het leven en ben ik het zonnetje in huis. Het is bijna dubbellevendachtig. Net zo dubbel als dat ik alles

heel licht en vrolijk op kan vatten, maar tegelijkertijd héél toegewijd en bloedserius bezig ben met de dingen die ik doe. En ondertussen vind ik het vreselijk dat het leven zo snel gaat. De vergankelijkheid is iets verschrikkelijks. Kijk, schrijf je een schitterend oeuvre dan kennen ze je na tien jaar nog wel en daarna is het ook afgelopen met de herinnering. Maar mij? Als ik morgen

sterf, dan ben ik overmorgen vergeten. En dat fleurt me ergens ook wel weer op, die gedachte.

Ik ben in Groningen gaan wonen om de tijd te vertragen. Lekker onder een appelboom zitten, dát is geluk. Je lekker vervelen. Maar helaas heb ik het drukker dan ooit. Ik ben een tv-mannetje geworden en dan word je steeds gevraagd en ben je altijd onderweg. Ach, het is goed, een mens kan niet zonder aandacht. De belangstelling, het publiek, heerlijk. Altijd al gehad, wat recenter tijdens mijn theateroptredens met Bart Chabot en Remco Campert. En vroeger als voetballer.

Een vol stadion, daar genoot ik met volle teugen van.'

Wanneer was je voor het laatst kwaad?

'Dat moet vast te maken hebben gehad met asielzoekers. Hoe schandalig mensonterend we deze mensen behandelen, dat werkt me op de zenuwen. Of neem die burgemeester van Utrecht met zijn laksheid inzake homohaar. En dan is er nog de idiote regering van Rutte en Verhagen die ons land op misdadige wijze verziekt. Nou ben ik nooit zichtbaar woedend, hoor. Ik voel ergernis om die dingen en plaatsvervangende schaamte.'

Welk decennium zou je nog wel eens over willen doen?

'De jaren zestig en zeventig, toen ik voetbalde. Ik was zó in mijn element. Toen sukkelde ik niet en piekerde ik nooit over de zinloosheid van het leven. Ik geef toe, dat was nogal beperkt maar daarin zat ook juist het geluk. De sensatie van een stadion, met 100 duizend man. En dan er alles aan doen om ze verstoeld te doen staan zodat zij je bewonderen. Na de wedstrijden van Anderlecht ging ik ook altijd met supporters het café in. En af en toe kom ik er nog en voel me dan heel welkom. Belgen zijn heel loyaal jegens oudgedienden in de sport.'

'WAAR SLAAT HET OP, HET LEVEN?'

Welke plaat of cd heb je grijsgedraaid?

'*Modern Times* van Bob Dylan. Al zijn werk is goed. Elk album is weer anders dan de vorige. Elke keer weet hij weer een bepaald instrument te laten domineren, of hij doet iets met zijn stem waardoor het tegelijkertijd anders klinkt maar toch ook weer als dezelfde Dylan. Daar voegt hij bovendien de allerbeste poëzie aan toe. En tja, oude fans zeggen wel dat hij zichzelf heeft verloochend door zich in de Here te verklaren. Daar heb ik ook weinig mee; maar ik scheid de persoon van de artiest.'

Welk onrecht wil je het eerst de wereld uit?

'Honger. Geef geen geld uit aan oorlogen maar besteed het aan hongerbestrijding. Laatste las ik dat de honger in de Hoorn van Afrika met één miljard euro kan worden gestopt. Wat is dat nou voor een flut bedrag als je nagaat dat premier Rutte er in een rekensommetje dagen achter elkaar 50 miljard naast zit? Sorry, het gaat mijn pet te boven.'

Stel, je wordt verbannen, waar zou je heengaan?

'Brussel. Daar waren mijn vrouw en ik zó gelukkig. Ik ken er elke kei. Daar begon mijn leven, als het ware. Als ik er nu rijd met de auto voel ik nog altijd wat ik heb verlaten. Best een heftig gevoel. Maar tóch goed dat ik weer naar Nederland ben teruggekomen want hier ben ik op het pad gekomen van het schrijven en alles wat erbij gekomen is. Was ik daar gebleven dan was ik nu trainer geweest van

Lierske SK of Excelsior Moeskroen. Niks voor mij. Ik ben blij dat het zo gelopen is.'

Wat was je hardste levensles?

'Als jonge speler van Anderlecht – ik was 19, 20 jaar – ben ik veel te opstandig geweest tegen onze trainer Pierre Sinibaldi. Hij had het beste met me voor maar ik moest zo nodig altijd gelijk hebben. Ik was het niet eens met zijn tactiek. Ik vond hem naïef; in Europacupwedstrijden speelden we achterin met vier man in één linie. Daardoor werden we geslacht. Had ik nou wat meer nagedacht en minder gedramd dan had ik ook van die avontuurlijke spelopvatting kunnen genieten. Hij heeft mij als enige niet uitgenodigd voor zijn afscheidsfeestje. Dat deed me wel wat; had ik me ook maar eens in hem moeten verplaatsen en wat moeten relativeren in plaats van zeuren en gelijkhebbertig doen. Mijn les: denk eerst even na voordat je tekeer gaat tegen een ander.'

Wat vind je lelijk aan je karakter?

'Ik ben trouw zonder daadkracht. Voor vrienden doe ik veel te weinig moeite. Ik ben slecht in contacten onderhouden en ik zou veel meer interesse moeten tonen in oude vrienden.'

Welk tijdperk in de historie spreekt je het meeste aan?

'Zet mij maar in de Gouden Eeuw. Heerlijk om te paard te reizen en een tempo lager te leven. Natuurlijk wil ik behoren tot de stand die iets te vertellen heeft, macht en landerijen bezit. Want het gepeupel had een treurig bestaan. Maar misschien is teruggaan naar de tijd van vóór Twitter, Hyves, skypen en dergelijke al voldoende. Ik heb wel aan sociale media gedaan, maar ben er gauw mee gestopt. Wel eens gereisd met iemand die voortdurend met zo'n apparaat bezig was? Vre-se-lijk.'

Wie mag er van jou nooit meer op tv?

'De paus. Het hoofd van die kerk is weezinwekkend. Oogluikend Jodenvervolgving toestaan in de oorlog, koorknaapmisbruik toch maar liever onbestraft laten, de pil verbieden en nog tal van schandelijkheden. En allemaal dekken ze elkaar.'

Ooit wel eens gedacht: met mij loopt het niet goed af?

'Dat denk ik voortdurend. En ik wéét ook dat het niet goed afloopt, want op een dag ga ik dood. Daarna is er niets meer; ik zie niets in het niets. Ik hecht aan het leven. Ik fantaseer wel eens, en dat wordt vast eens werkelijkheid, dat je bij de apotheker een pil kunt halen waarmee je langer leeft. Nou, ik zou voor zeshonderd jaar extra aan pillen slikken. Want die luttele 80, 90 jaar die ons nu zijn gegund... dat is het werk van een kruidenier.'

ROOD ZEGT: DOE EFFE SOCIAAL!

ROOD, jong in de SP, heeft een duidelijke mening over het kabinet Rutte: asociaal. De leden zeggen Stop tegen de groei van tegenstellingen die ze door de huidige regering zien ontstaan. Ze pikken het niet dat jongeren het moeten ontgelden doordat bijvoorbeeld studeren onbetaalbaar wordt, jonge (arbeids)gehandicapten in armoede worden gestort en kamers onredelijk duur worden. ROOD stuit het ook tegen de borst dat moslims straffeloos beschimpt en gediscrimineerd worden.

Daarom lanceert ROOD de campagne *Doe effe sociaal*. Deze zit vol acties om jongeren te mobiliseren en jong & oud te laten zien dat het echt anders, beter en socialer kan. De acties lopen zeer uiteen: straatgesprekken met jongeren, protestacties, verkiezing van de *Aso van het jaar*, postercampagnes, ludieke uitingen, webberichten, plaatselijke acties. ROOD-voorzitter Leon Botter licht de campagne toe in het kader hiernaast. Kijk voor alle acties op rood.sp.nl en doe mee!

Stemmen kan ook via onze website. Daar staat nog veel meer over de actie Doe effe sociaal. In november weten we de uitslag en dan reiken we de *Gouden Eikel* uit aan de minister met de meeste stemmen. Zo leggen we dit kabinet een beetje het vuur aan de schenen. Dat is nodig, want tijdens de Algemene Beschouwingen kwamen ze er eigenlijk wel makkelijk van af. Wie in de tussenstand bovenaan staat? Momenteel lijkt het een nek-aan-nek race tussen Leers en Zijlstra.

Al weken voor Prinsjesdag merkten we dat jongeren het korten op sociale werkplaatsen een schande

vinden. De meeste jongeren vinden trouwens wel dat we niet aan bezuinigen kunnen ontkomen. Maar tegelijkertijd willen ze ook dat hun gehandicapte leeftijdgenoten worden ontzien. En tja, de meeste jongeren zijn de dupe. Ongeacht of ze studeren of werken. Het overgrote deel heeft een laag inkomen en heeft te lijden onder de stijgende kosten van zorgverzekering, woninghuur en studie. Nu al moeten jongeren vaak schulden maken om rond te kunnen komen.

ROOD-VOORZITTER LEON BOTTER OVER DE CAMPAGNE

'We zitten nu met de meest rechtse regering sinds tijden. We willen met jongeren in contact komen om te horen wat dat betekent voor hen. Ook willen we ze laten weten welke bezuinigingen het kabinet doorvoert.'

Daarom zijn we op straat discussies gestart met jongeren. Tijdens de gesprekken blijken jongeren behoorlijk op de hoogte van wat er gaande is in Nederland. We vragen ze bijvoorbeeld wie ze de meest asociale bewindvoerder vinden. En dan weten de meeste wel dat minister Leers jongeren uitzet naar oorlogsgebieden en dat minister Kamp jongeren met een arbeidshandicap kansloos buiten de maatschappij zet.'

Met deze actie willen we laten zien dat een sociale samenleving wel degelijk mogelijk is. We wijzen jongeren op onze alternatieven, die economisch goed zijn onderbouwd. En op lokaal niveau passen we ons motto aan op zaken die in de gemeente spelen. Een jongerencentrum sluiten? Doe effe sociaal! Daar voeren we actie op. De campagne is een kapstok waar je allerlei acties aan kunt hangen voor een socialer Nederland.

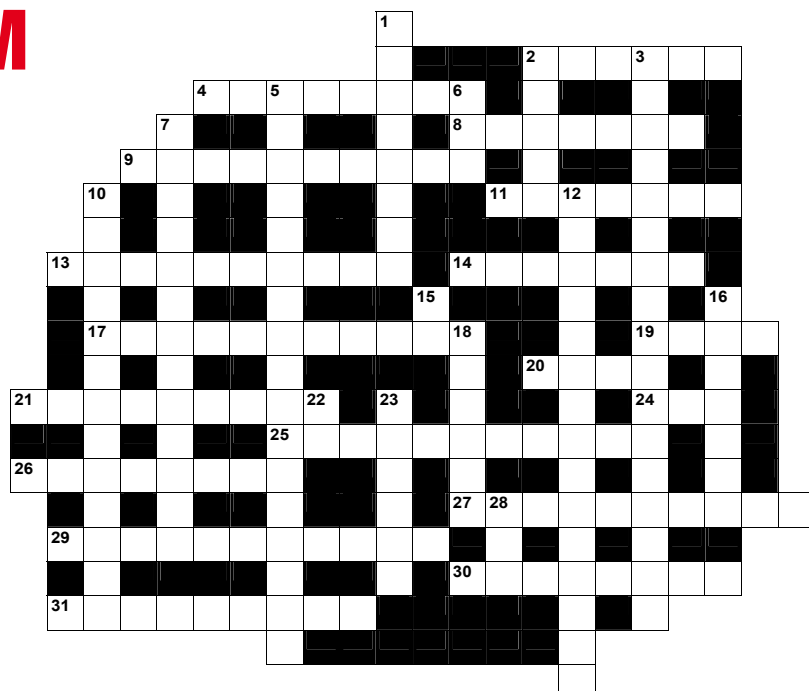
Ons laatste succes? In Zutphen hebben we een huisjesmelker aangepakt. In eerste instantie ontkende hij te intimideren, jonge huurders uit te knippen en onderhoud te verzaken. Nadat we met een zwartboek waren gekomen, kreeg hij veel negatieve aandacht. Toen zwichtte hij en wilde aan tafel met zijn huurders. Inmiddels heeft hij een lange lijst met verbeterpunten ondertekend. Zo zie je, actie helpt.

CRYPTOGRAM

HORIZONTAAL: 2 Spaarzaam dier. (6)

4 Hier is een vluchteling gewoon een bezoeker. (8) 8 De nobiliteit is niet bepaald slim. (7 en 4,3) 9 Betaalmiddel in nood! (10) 11 Wat een zielig dier. Genoemd naar uitwerpselen en moet nog naar de slacht ook. (7) 13 Dat gebied lijkt economisch niet bepaald voorop te lopen. (10) 14 Stroomt hierdoor het bloed der economie? (7) 17 Arbeider gaat er 's ochtends niet op uit om geld te verdienen. (11) 19 Noodroep van een zorgzaam PGB'er. (4) 20 Oude Nederlandse munt is zichzelf niet waard. (4) 21 Heeft aanstellerig model gestaan. (9) 24 Omkaderd beroep. (3) 25 Klust Nederlandse volksvertegenwoordigster (gevaarlijk) bij als schoonmaakster? (11) 26 Met een groen hofje is dit net een stadse buitenwijk. (8) 27 Consequent in de leer zijn zorgt voor mooie strakke strepen. (10) 29 Griekse benedenwoningen staan garant voor Finse steun. (11) 30 Vriend voert de klus nauwgezet uit. (8) 31 Demonstraties vóór proefjes. (9 en 3,6)

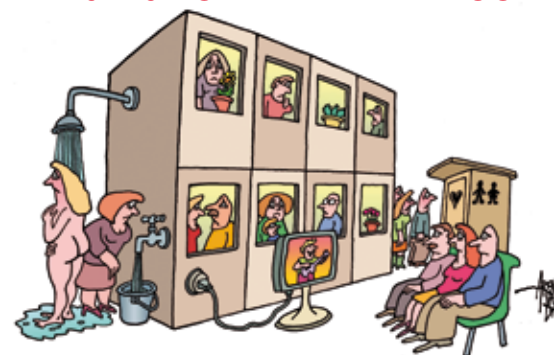
VERTICAAL: 1 Een rivier aan bacteriën in dit ziekenhuis? (8) 2 Geen oorlog? Je kunt

er gelukkig mee zijn. (5) 3 Wedstrijd uitslag: Uw Bestedingsvermogen – Kabinet: 0-1. (17 en 10,7) 5 In een menslievend atelier kunt u ook met een handicap aan de slag. (7,10) 6 Dit dier verzorgt rechtsbijstand. (3, ook afk.) 7 De financiële ondersteuning voor de cultuursector is nep. (13) 10 Boswachter zit waarzegger achterna. (13 en 5,2,6) 12 Op de autobaan is zo'n

aanvaller rap verdwenen. (15 en 4,3,8) 15 Belgische schapen laat van zich horen. (2, ook afk.) 16 Met een muis is het makkelijk verraden. (7) 18 Wijnbeker waar een bekend SP'er uit drinkt. (6) 22 Werkt de predikante nu bij de drogist? (2, ook afk.) 23 Opstand tegen de fietsversnelling. (6) 28 Geletterde Baskische afscheidingsbeweging. (3, ook afk.)

AANDRANG? GAUW NAAR DE BUURT-WC!

Bouw goedkoop en schrap het toilet, stromend water en elektrische aansluitingen. Ideeetje van minister Donner. Dat wordt plassen op het buurttoilet, televisiekijken voor de straat-tv en douchen in de wijk-douche.

SP-Kamerlid Paulus Jansen: 'Trek minister Donner een witte mantel aan en je hoort een klassiek Romeinse senator spreken. Stromend water, een toilet en elektriciteit: allemaal overbodige luxe waar mensen prima buiten kunnen. Het klinkt allemaal best lollig, maar je moet er toch niet aan denken dat projectontwikkelaars straks echt zulke huizen gaan bouwen?'

Donner wil radicaal het mes zetten in de meest elementaire woningbouwvoorschriften. Paulus Jansen: 'Bepaalde eisen aan woningen zijn gewoon hard nodig. Dat hebben die we de afgelopen 2000 jaar geleerd. Dat je mensen niet de straat op stuurt om te douchen bijvoorbeeld. Ik ben er erg voor om regels te schrappen als het kan, maar een streep door deze regels is niet goed. Donner gaat er vanuit dat projectontwikkelaars zelf goede oplossingen kiezen. Maar hebben we deze regels niet juist ooit ingesteld omdat huisjesmelkers juist alles eraan deden om de regels te omzeilen en voor een dubbeltje op de eerste rij te zitten?'

voor
allen

1voorallen.nl

(ZIE PAGINA 3)